



20 July 2022  
21 Tamuz 5782

### החלטה בערעור בעניינה של הסטודנטית

1. בתאריך 22.6.2022 התכנס בית הדין לערעורים בנוכחות הצדדים, ודן בערעור התביעה על גזר הדין מיום 13.1.2022 בעניינה של הסטודנטית , ת.ז.

#### רקע

2. עניינו של הערעור בחינה מקוונת שהתקיימה בתאריך 22.2.2021, סמסטר חורף תשפ"א, מועד א' בקורס משוואות דיפרנציאליות חלקיות 104228.
3. הסטודנטית הואשמה בכך שבמהלך הבחינה נכנסה לתכני הקורס באתר הקורס במודל, כאשר נהלי הבחינה אסרו על חומר עזר, פרט לדף נוסחאות (מודפס או עותק ידני) ומחשבון.
4. בתאריך 13.1.2022 התקיים דיון בבית הדין המשמעתני בפני הרכב של שלושה שופטים, בנוכחות הצדדים. בית הדין קמא הרשיע פה אחד את הסטודנטית בעבירות משמעת לפי סעיפים 4.1.1 (עשה, בהונאה או בדרך בלתי כשרה אחרת, מעשה על מנת לשפר ציון בבחינה, או על מנת להשיג יתרון אקדמי) ו-4.1.2 (החזיק ברשותו, חומר לימודי או ציוד אסור בעת בחינה או בוחן, בין אם השתמש בו במהלך הבחינה ובין אם לא). לאחר מכן בהסכמת הצדדים נשמעו טיעונים לעונש. בית הדין קמא, ברוב דעות, גזר על הסטודנטית עונשים כדלקמן: ציון אפס בקורס, הרחקה על תנאי לשנה, ו-120 שעות עבודות לתועלת הציבור. שופט המיעוט סבר שיש להשית על הסטודנטית הרחקה בפועל לסמסטר חלף עבודות שירות. גזר הדין נמסר לסטודנטית באופן חריג במהלך הדיון, ופסק הדין המנומק פורסם ביום 2.2.2022.
5. בתאריך 16.2.2022 הגישה התביעה ערעור על קולת העונש, וכאמור בתאריך 22.6.2022 התקיים הדיון בבית הדין לערעורים.

#### טענות הצדדים בתמצית:

- התביעה:
6. התביעה ביקשה שבית הדין לערעורים יחמיר בעונשה של הסטודנטית ויגזור עליה הרחקה בפועל לסמסטר, חלף עבודות השירות.
7. לטענת התביעה בית הדין קמא שגה בכך שהקל במידה ניכרת מרף הענישה הנהוג. העונש יוצא דופן בקלותו, וחריג מאוד ביחס לענישה המקובלת שניתנה בעשרות מקרים דומים: ציון אפס בקורס, הרחקה בפועל לסמסטר והרחקה על תנאי לסמסטר נוסף, במקרה של עבירה חוזרת.
8. העונש שניתן לסטודנטית מנוגד למדיניות הענישה של בית הדין, וניתן ללא כל נימוק המצדיק זאת.
9. הסטודנטית לא לקחה אחריות על מעשיה, לא הביעה חרטה ולא הכתה על חטא. קיימים עשרות מקרים דומים אחרים (של עבירות מודל) בהם סטודנטים לקחו אחריות על מעשיהם, הביעו חרטה ונענשו בהרחקה בפועל. אי לכך, הכרעת הדין יצרה פגיעה וחוסר שוויון ביחס לאותם סטודנטים.

#### ב. הסטודנטית:



10. הסטודנטית ביקשה כי בית הדין לערעורים ידחה את ערעור התביעה, ויותר על כנו את העונש שגזר עליה בית הדין קמא.

11. היא סיפרה כי היא לומדת לתואר כפול ומקבלת מלגה בשם לאורך כל שנות לימודיה בטכניון. מדובר במלגה שמממנת את התואר באופן מלא ומספקת דמי קיום חודשיים. את התואר התחילה במצב אקדמי לא תקין בשנה הראשונה, ולאחר מכן חל שיפור במצבה האקדמי.

12. הסטודנטית הכחישה את המיוחס לה וטענה שלא נכנסה לתכני הקורס. במענה לשאלת השופטים איך היא מסבירה את התיעוד בשרתי המודל, אמרה שהיא לא יודעת להסביר זאת, אבל למיטב ידיעתה יש הרבה תקלות במודל בתקופה האחרונה ושמעה זאת גם מסטודנטים אחרים. בנוסף, טענה שלא השתמשה כלל בחומר שיוחס לה פתיחתו.

13. לעניין העונש טענה, כי אם תורחק לסמסטר תופסק לה המלגה, ויבקשו ממנה להחזיר את הכסף שכבר שולם לה. במצב כזה לא תוכל לעמוד בתשלומים ותאלץ להפסיק את הלימודים. במענה לשאלת בית הדין ציינה כי יש לה שני אחים, ושני הוריה עובדים. היא טענה כי יש לה עומס לימודי גדול וכן קושי במציאת עבודה בתחום.

#### דיון והכרעה

14. הסטודנטית ביצעה מעשה הונאה חמור, במטרה לשפר ציון. היא פגעה באמון שנתן בה הטכניון במהלך הבחינות המקוונות. התנהלותה פגעה בלב ההוויה האקדמית, ובעקרונות הבסיסיים ביותר של הטכניון - חתירה לאמת ויושרה. עקרונות אלו עוגנו בקוד האתי, ופותרים את תקנון המשמעת לסטודנטים: "הלימודים בטכניון מבוססים על אמון בין המוסד לבין הלומדים בו. הסטודנטים מחויבים ליושרה אקדמית ולהתנהגות ההולמת את כבוד הטכניון, הסטודנטים, העובדים וחברי-הסגל האקדמי. מטרת תקנון זה היא להסדיר את הטיפול באותם מקרים החורגים מכללים אלה".

15. בית הדין לערעורים חאה בחומרה את העובדה שהסטודנטית לא הביעה חרטה על מעשיה.  
16. העונש שניתן לסטודנטית אכן מקל ביחס לעשרות פסקי דין שניתנו במקרים דומים אחרים בהם ניתנה הרחקה בפועל, ולא מצאנו בפסק דינו של בית הדין קמא נימוקים לכך. בפסק הדין נכתב, בין היתר, כדלקמן (פסקאות 18-20):

"הסבנו את תשומת ליבה של הסטודנטית כי אחד השיקולים בגזירת העונש עשוי להיות הבעת חרטה מצידה, אך היא דבקה בגרסתה כי לא ביצעה את המעשים המיוחסים לה. אנו מקבלים את עמדת התובעת כי הסטודנטית ניצלה לרעה את האמון שניתן בה ע"י הטכניון. מובן כי עונשים הקבועים בתקנון המשמעת, פוגעים בלימודים. יחד עם זאת, השמירה על הטוהר האקדמי, והצורך להגן על ציבור הסטודנטים ששומר על הכללים, מחייבים בנסיבות המתאימות גם עונשים כבדי משקל. החלטנו ברוב דעות שלא למצות את כל חומרת הדין עם הסטודנטית..."



בית הדין לערעורים – משמעת סטודנטים, הטכניון

17. בית הדין קמא לא נימק מדוע החליט להקל עם הסטודנטית, והעונש שגזר עליה, מקל באופן שחורג לדעתנו ממתחם הסבירות ויוצר פגיעה בשוויון הנדרש באכיפת הדין. מקובלת עלינו בעניין זה דעתו של שופט המיעוט.
18. שקלנו את נסיבותיה האישיות של הסטודנטית והקושי שיגרם לה בעקבות החמרה בעונש. מובן, כי עונשים הקבועים בתקנון המשמעת, בוודאי הרחקה בפועל, מכבידים על סטודנטית. יחד עם זאת, השמירה על טוהר המידות האקדמי, והצורך להגן על ציבור הסטודנטים ששומר על הכללים, מחייב בנסיבות המתאימות גם עונש של הרחקה מלימודים.
19. העובדה שסטודנטית מקבלת מלגה, אינה מצדיקה לעמדתנו ליישם לגביה באופן שונה את הדין ואת רף הענישה הנהוג. קבלת מלגה היא זכות שיש בגינה גם אחריות, המחייבת סטודנטית לפעול ביושר ובהגינות, והיא אינה היתר לסטייה מהכללים. עוד יוער, כי למעלה מן הצורך, בית הדין לערעורים בדק עם האחראית הישירה של הסטודנטית במלגה, את ההשלכות של הרחקה. המלגה לא תופסק אוטומטית, אלא תוקפא במהלך ההרחקה, ולא יידרש מהסטודנטית להחזיר סכומי כסף ששולמו לה.
20. סיכומו של דבר, בית הדין לערעורים מקבל את ערעור התביעה. החלטנו פה אחד להשית על הסטודנטית את העונשים הבאים:
- א. ציון 0 בקורס משוואות דיפרנציאליות חלקיות 104228, סמסטר חורף תשפ"א (לפי סעיף 12.4 לתקנון).
- ב. הרחקה בפועל מלימודים בטכניון לסמסטר חורף תשפ"ג (לפי סעיף 12.7 לתקנון).
- ג. הרחקה על תנאי מלימודים לסמסטר, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון, תופעל במקרה של הרשעה נוספת בעבירה לפי סעיף 4.1.1 או 4.1.2 לתקנון (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).

שופט סטודנט א.א.ו.

פרופ' יורם קלוגר

פרופ' יעל אלואיל

✓